

INFORMATIENOTITIE RAAD

ZAAKNUMMER : 107362-2019

B&W VERGADERING : 17 december 2019

ONDERWERP : Wet verplichte ggz (Wvggz)

BEHANDELEND AMBTENAAR : Ellen ten Hove
E-mail: ellen.ten.hove@raalte.nl

INLEIDING

Per 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte ggz (Wvggz) ingevoerd. De Wvggz vervangt, samen met de Wet Zorg en Dwang (Wzd), de huidige Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz).

De Wvggz regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de ggz. Een belangrijke verandering met de komst van de Wvggz is dat verplichte zorg straks ook buiten een ggz-instelling verleend kan worden. In de praktijk betekent dit dat de Wvggz ingezet kan worden wanneer iemand door een psychische aandoening zichzelf of anderen ernstig nadeel dreigt toe te brengen. In de 'oude' wet Bopz stond een gedwongen opname in een instelling centraal, in de 'nieuwe' Wvggz staat niet specifiek de opname centraal, maar de verplichte zorg. Met de komst van de Wvggz is het daarom naast de gedwongen opname ook mogelijk om verplichte zorg ambulant uit te voeren. Denk hierbij aan het toedienen van verplichte medicatie of het uitoefenen van toezicht op betrokkene poliklinisch of bij iemand thuis.

De Wzd regelt dat er voor mensen met een psychogeriatrische stoornis (zoals dementie) of een verstandelijke beperking onvrijwillige zorg kan worden verleend als dat nodig is om te voorkomen dat diegene zichzelf of iemand anders ernstig benadeelt.

KERNBOODSCHAP

De Wvggz die per 1 januari 2020 in werking treedt, regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de ggz zoals hierboven al gezegd, maar deze wet biedt zorgverleners ook meer instrumenten voor zorg op maat. De basis van de wet is niet meer gericht op alleen crisissituaties en gedwongen opname, maar richt zich op vroegtijdige signalering en welke aanpak in verplichte zorg past bij iemand. Bovendien geeft de wet de mensen die verplicht worden behandeld en hun familie meer inspraak. Zij beslissen mee hoe de zorg en ondersteuning eruit gaan zien. Dit betekent voor degene die zorg krijgt, dat hij/zij in basis makkelijker contact kan blijven houden met familie en vrienden en blijven deelnemen aan de samenleving. Alleen als het in de eigen omgeving echt niet kan, als het er niet veilig genoeg is voor de persoon zelf en zijn omgeving, of de persoon zelf niet wil, kan opname in een instelling een betere oplossing zijn. Het uitgangspunt is verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk.

Met de komst van de Wvggz hebben gemeenten meer verantwoordelijkheden in de zorg voor mensen met een (vermoeden van) een psychiatrische stoornis gekregen. De burgemeestersbevoegdheden ten tijde van een crisis zoals vastgelegd in de Wet Bopz kennen een uitbreiding als gevolg van deze wet, maar ook krijgt het college van burgemeester en wethouders de verantwoordelijkheid om zorgvuldig onderzoek te doen naar aanleiding van meldingen en deze waar nodig door te geleiden

naar het Openbaar Ministerie zodat zij kunnen beoordelen of een aanvraag tot verplichte zorg noodzakelijk is. De gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte hebben de verantwoordelijkheden die uit deze wet voortvloeien in gezamenlijkheid voorbereid en zijn klaar om op 1-1-2020 de wettelijke taak uit te voeren.

Gemeenten ontvangen per 1-1-2020 extra middelen voor deze taak. De betreffende middelen zijn door iedere gemeente ontvangen en gereserveerd om de kosten die samenhangen met de uitvoering van de nieuwe taak te kunnen financieren.

De komst van de Wzd betekent geen extra taken voor de gemeente dan nu het geval is. In crisissituaties kan de burgemeester een zogeheten 'beschikking tot inbewaringstelling' (ibs) afgeven. Deze procedure komt overeen met de huidige procedure in de Wet Bopz.

NADERE TOELICHTING

De gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte hebben invulling gegeven aan de nieuwe taken die op gemeenten afkomen per 1-1-2020. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie zijn:

- Er is meer inspraak mogelijk door betrokkene zelf in een crisissituatie. In geval van crisis was het altijd al zo dat er overleg plaats vindt tussen de (loco)burgemeester en de dienstdoende psychiater van de crisisdienst. Nu wordt ook zo mogelijk de betrokkene telefonisch door de burgemeester gehoord.
- De mogelijkheid tot vroegtijdig signalering en gedegen opvolging ontstaat. Meldingen rondom zorgwekkende situaties en de eventuele noodzaak tot gedwongen zorg kunnen worden gemeld bij het Meldpunt Bijzondere Zorg. Zij maken een professionele inschatting of een melding leidt tot een noodzaak tot verplichte zorg. Het Bijzonder Zorg Team (BZT) is door de gemeenten gemandateerd om het onderzoek dat hiermee samenhangt uit te voeren en meldingen, inclusief de uitkomsten van een onderzoek door te zetten aan het Openbaar Ministerie.
- Er is meer zorg op maat mogelijk. De verplichte zorg hoeft niet meer noodzakelijkerwijs in een GGZ-instelling plaats te vinden, maar kan ook op een polikliniek of aan huis worden gegeven. We spreken dan van ambulante verplichte zorg.

De extra middelen die gemeenten ontvangen zijn lokaal gereserveerd voor de uitvoering van de nieuwe taken. Waar mogelijk wordt bij de uitvoering door de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte gezamenlijk opgetrokken zodat kosten gedeeld kunnen worden. Kosten die op dit moment worden voorzien, zijn: extra kosten voor software die nodig is om met ketenpartners zoals OM en ggz-instelling te kunnen samenwerken; mogelijk extra kosten voor het meldpunt; mogelijk extra kosten voor uitvoering van verkennend onderzoek door het BZT. Samenwerking met andere gemeenten in de regio IJsselland vindt ook plaats, directe kostenreductie wordt hier niet uit verwacht.

Vanuit verschillende hoeken krijgen wij terug dat we als regio voorop lopen in de landelijke ontwikkelingen en worden onze processen als voorbeeld gezien. Als gevolg hiervan signaleren en constateren we echter ook een aantal knelpunten, waaronder:

- Op dit moment beoordeelt de crisisdienst alle crisissituaties in de regio. Met de invoering van de Wvvgz en de Wzd bestaat het risico dat de crisisdienst zich enkel gaat toespitsen op de beoordelingen voor de Wvvgz. En dat er een tweede crisisloket zal ontstaan voor de Wzd. Dit zal onduidelijkheid met zich meebrengen voor bijvoorbeeld politie en ambulance. Tevens is het niet wenselijk dat er dan mogelijk verschillende crisisdiensten komen. Vooralsnog heeft Dimence toegezegd in 2020 nog wel de beoordelingen te doen, ook voor de Wzd.
- Het is voor zorgaanbieders onmogelijk om op één afdeling patiënten te behandelen die vallen onder een verschillend regime (Wvvgz of Wzd). Waar nu nog in de praktijk mensen met een verstandelijke beperking en mensen met psychiatrie op eenzelfde afdeling verblijven omdat zij een vergelijkbare zorgbehoefte hebben, is dat vanaf 2020 niet meer mogelijk. Immers de invulling van de zorgverlening en met name de werkprocessen onder de Wzd en Wvvgz vragen een andere uitwerking. Bovendien is het voor zorgaanbieders niet mogelijk om één afdeling voor beide wetten te registreren in het landelijke register.

Over deze knelpunten worden bestuurlijk en ambtelijk gesprekken gevoerd.

CONCLUSIE

De gemeente Raalte is voorbereid op de extra taken en verantwoordelijkheden die de Wvggz met zich meebrengt. De knelpunten die we nu kunnen overzien zijn in kaart gebracht en daar worden gesprekken over gevoerd.

VERVOLG

Op het moment dat de Wvggz in werking treedt, wordt de dagelijkse praktijk nadrukkelijk gevolgd om eventuele knel- en verbeterpunten snel op te sporen en op te lossen. Dit doen we in samenwerking met partners als BZT, Dimence, politie.

Wanneer er meer duidelijkheid is over de gesignaleerde knelpunten dan zullen we u daarover informeren.

COMMUNICATIE

Communicatie over het 24 uren meldpunt vindt plaats door middel van vermeldingen in het Weekblad voor Salland. Daarnaast zijn medewerkers van de gemeente, huisartsen en de Wmo raad geïnformeerd over de veranderingen in de wet, maar ook zij zijn op de hoogte van de ontwikkelingen in algemenere zin van het 24 uren meldpunt.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema